

DATOS IDENTIFICATIVOS

Exercicio terapéutico no tratamento de enfermidades neurodexenerativas e na diversidade funcional

Materia	Exercicio terapéutico no tratamento de enfermidades neurodexenerativas e na diversidade funcional			
Código	P05M191V01107			
Titulación	Máster Universitario en Exercicio terapéutico en fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	González González, Yoana			
Profesorado	González González, Yoana Monge Pereira, Esther			
Correo-e	yoana@uvigo.es			
Web	http://https://www.uvigo.gal/es/node/263057			
Descrición xeral	Esta materia está enfocada ó aprendizaxe dos coñecementos teórico-prácticos que debe de ter un fisioterapeuta especializado en implementar programas de exercicio terapéutico en persoas que padecen as consecuencias dunha disfunción do sistema neuromuscoloesquelético. Abordaranse os beneficios da práctica adecuada de exercicio terapéutico naqueles pacientes con disfuncións neuromuscoloesqueléticas, xa que para que ésta sea beneficiosa, debe estar axustada ás capacidades da persoa, respetando as súas limitacións e favorecendo a súa funcionalidade. Para iso, os estudantes adquirirán a formación e o coñecemento que lles permita valorar o estado do paciente e lles permita propor o exercicio axustado ó seu nivel funcional, tendo en conta aquelas prácticas de exercicio que poidan ser contraproducentes. Ademais, adquirirán competencias para guiar a práctica de exercicio terapéutico.			

Competencias

Código	
A2	Que os/ as estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os/ as estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B1	Saber traballar en equipos que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar como profesional especializado en Exercicio Terapéutico en Fisioterapia.
C10	Deseñar e aplicar programas de exercicio terapéutico na prevención e tratamento de patoloxías ou enfermidades musculoesqueléticas, cardiovasculares, respiratorias, endocrinas, neurodexenerativas, en disfuncións uroxincolóxicas e obstétricas, e procesos oncolóxicos.
C11	Adecuar as sesións de exercicio terapéutico en función das características do paciente, a patoloxía e a contorna.
C12	Aplicar un protocolo de medición da capacidade funcional dos pacientes en función das súas características, así como da patoloxía nos diferentes ámbitos de especialización.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D5	Recoñecemento á diversidade e a multiculturalidade.
D6	Creatividade, espírito emprendedor e adaptación a novas situacións.
D8	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aplicar un protocolo de medición da capacidade funcional que inclúa a lo menos unha ferramenta que mida a capacidade motriz, a capacidade sensorio-perceptiva, o sistema vexetativo e a capacidade cognitiva dun suxeito.	A3 C11 C12
Elaborar un programa de exercicio terapéutico en poboación con algún grado de discapacidade e/ou enfermidade neurodexenerativa.	A2 A3 B1 C10 C11 D1 D5 D6 D8

Contidos	
Tema	
Valoración funcional.	Coñecer a importancia clínica da avaliación funcional do paciente con trastornos neuromusculares.
Medición estandarizada das capacidades funcionais.	Utilizar a avaliación funcional como unha ferramenta útil para adecuar o exercicio terapéutico ó estado funcional do paciente. Utilizar a avaliación funcional para analizar a evolución do paciente que practica exercicio terapéutico.
Consideracións de problemáticas específicas de cada enfermidade neurodexenerativa.	Consideracións a ter en conta ó implementar programas de exercicio terapéutico tras ictus, traumatismos craneoencefálicos, lesións medulares, etc.
Desenvolvemento de programas específicos de exercicio terapéutico según trastornos específicos.	Diseño e aplicación de programas específicos de exercicio terapéutico según o obxectivo terapéutico planteado.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	6	12	18
Prácticas de laboratorio	15	24	39
Presentación	1	2	3
Traballo	1	7	8
Cartafol/dossier	1	5	6
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Indícanse as directrices das metodoloxías que deberán desenvolver os estudantes durante a realización da materia.
Lección maxistral	Clases teóricas participativas empregando estudos de casos e estudo previo
Prácticas de laboratorio	Demostración por parte do profesorado dos contidos e participación do alumnado resolvendo os exercicios de estudo de casos propostos
Presentación	O alumnado presenta o traballo da materia

Atención personalizada	
Probas	Descrición
Traballo	Realízase o seguimento do traballo e se dará a coñecer ao alumnado os criterios de avaliación que se terán en conta para a avaliación do mesmo.
Cartafol/dossier	Darase resposta ás consultas realizadas polos estudantes sobre o seu dossier e se dará a coñecer os criterios de avaliación que se terán en conta para a avaliación do mesmo.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo	Evaluarase a presentación e defensa do traballo.	50	A2 A3	D1 D5 D6 D8
Cartafol/dossier	Evaluarase a presentación e defensa do cartafol.	50	C10 C11 C12	D1 D5 D6 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Marta Bisbe Gutiérrez, Carmen Santoyo Medina, Vicenç Tomàs Segarra i Vidal., **Fisioterapia en Neurología: Procedimientos para restablecer la capacidad funcional.**, 9788498353068, Medica Panamericana, 2012

Rodríguez, M^a & Cano de la Cuerda, Roberto & Collado-Vazquez, Susana & Casas, Patricia, **Apps en neurorrehabilitación**, 978-84-9085-727-4, Dykinson, 2016

Kisner y Colby, **Ejercicio Terapéutico: Fundamentos y técnicas**, 978-9500600965, Editorial Medica Panamericana, 2010
de Maria Stokes, Emma Stack, **Fisioterapia En La Rehabilitación Neurológica**, 8490223068, 3ª Edición, Elsevier, 2013

ANNE SHUMWAY-COOK, **CONTROL MOTOR DE LA INVESTIGACION A LA PRACTICA CLINICA: De la investigación a la práctica clínica**, ‎ 8417370854, LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS, 2019

Marta Bisbe Gutiérrez, Carmen Santoyo Medina, **Fisioterapia en neurología: Procedimientos para restablecer la capacidad funcional**, 8491105573, Médica Panamericana, 2021

Bibliografía Complementaria

Roberto Cano de la Cuerda, Rosa Mª Martínez Piédrola, Juan Carlos Miangolarra Page, **Control y Aprendizaje Motor**, 9788491105374, Medica Panamericana, 2015

Roberto Cano de la Cuerda, Susana Collado Vázquez., **Neurorrehabilitación: Métodos específicos de valoración y tratamiento**, 9788491104070, Medica Panamericana, 2012

Paeth Rohfs, Bettina, **Experiencias con el concepto Bobath**, 9788498350340, Editorial Medica Panamericana, 2012

Duane E. Haines, Gregory A. Mihailoff, **Principios de neurociencia - 5ª edición: Aplicaciones básicas y clínicas**, 8491133429, Elsevier, 2019

Recomendacións